

KNVvL reactie Luchtruimsluiting Penitentiare Inrichting Vught

16 juli 2025

De Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart, KNVvL is de overkoepelende en belangenbehartigende vereniging voor de luchtsporten en lichte luchtvaart (General Aviation, GA) in Nederland. Zij heeft bijna 14.000 leden verdeeld over 11 vliegende afdelingen waaronder zweefvliegen, ballonvaren, parachutespringen en modelvliegsport. Wij hebben al eerder, na de klankbordsessie van 19 juni 2024, samen met AOPA schriftelijk op deze toen nog tijdelijke sluiting gereageerd. Helaas moeten wij constateren dat er met onze gezamenlijke onderbouwde en beargumenteerde inbreng niets is gedaan.

Wij hebben de volgende kanttekeningen en bezwaren tegen deze luchtruimsluiting.

Grootte en hoogte

De radius van de voorgestelde luchtruimsluiting is buitensporig groot, maar liefst 1,7 nautical mile (NM). Ter vergelijking, die boven het Koninklijk Huis is 0,5 NM. Sowieso lijkt de 1,7 NM arbitrair, waarbij het voor ons niet duidelijk is wat het volledige afwegingskader in deze is geweest. Ons inziens is de preventieve werking van een luchtruimsluiting belangrijker dan de radius van het gebied. Dit wordt ook als eerste punt genoemd bij de evaluatie.

De voorgestelde hoogte van 1500 voet is gelukkig niet verhoogd. Wel moet hierbij worden opgemerkt dat juist drones - die expliciet genoemd worden - laag vliegen. Zeker een dronevlieger met minder goede bedoelingen zal zo laag mogelijk vliegen om detectie te vermijden. Die lijn volgend zou de hoogte ook 1000 voet kunnen zijn. Juist in het Nederlandse luchtruim waar de ondergrenzen van TMA's al heel laag zijn wil de KNVvL geen hogere beperkingen dan 1000 voet, en in het kader van drones eigenlijk nog lager, 500 voet. Sowieso mag er volgens de Europese regelgeving in SERA niet lager gevlogen worden dan 500 voet, en dit is ook bijna altijd de maximale hoogte waarop drones (binnen een TGB) vliegen.

Vliegbeperkingen luchtsporten

Het Nederlandse luchtruim is al een lappendeken van luchtruimbeperingen, verschillend van vorm en hoogte en qua operationele toegang. Met de sluiting boven Vught wordt het met name voor zweefvliegers en ballonvaarders steeds moeilijker om te navigeren in de buurt van Den Bosch. Er is al veel terrein waar landen niet mogelijk is wat alleen nog maar toeneemt door toenemende bebouwing en plaatsing van windmolens en zonnepanelen. Daarbij moet ook de TMA van Eindhoven genoemd worden die onevenredig groot is en waarbinnen ook al niet vrij of zeer beperkt gevlogen mag worden.

Operationeel

Ons inziens zou met een Transponder Mandatory Zone (TMZ) met een listening squak zoals onder de Schiphol TMA qua vliegbeperingen en veiligheid hetzelfde doel bereikt kunnen worden, zo niet effectiever, de vliegers in de TMZ met listening squak kunnen zo worden bereikt door DutchMil en kwaadwillende luchtvaartuigen eerder worden herkend. Dan kan het gebied wel vrij toegankelijk zijn voor zweefvliegen, ballonvaren, paragliding, deltavliegen en modelvliegsport.

Wij stellen dan ook voor dat dit als alternatief getest wordt voordat er überhaupt tot een permanente sluiting wordt overgegaan.

Voorbeeldwerking

Er zijn meerdere penitentiaire inrichtingen in Nederland, met een verschillend karakter. Nu is er een tijdelijke luchtruimsluiting boven Vught met het voornemen die permanent te maken. Gezien de status van de PI Vught zijn hier vanuit MinlenW redenen voor. Echter, het kan niet zo zijn dat het veiligheidsaspect gebruikt gaat worden voor andere PI's in Nederland. Los daarvan, als iets verboden is zal een crimineel zich daar zeer waarschijnlijk toch niet aan houden. De sluiting treft dan ook alleen de reguliere luchtsporters.

Gevolgschade

Als gevolg van de bestaande luchtruimsluiting is er al een KNVvL modelvliegclub (The Hawks") gedwongen verplaatst, zonder enige nadeelcompensatie van wie dan ook. De gemeente wijst hierbij naar MinlenW omdat die de luchtruimsluiting heeft ingesteld. Echter wel op verzoek van diezelfde gemeente, en dat weer op basis van onrust bij lokale bewoners. Hierbij verwijzen wij dan weer naar de paragraaf hierboven, dat een crimineel zich toch niet aan een verbod zal houden. De inspanningsverplichting van de gemeente voor het zoeken van een alternatieve locatie heeft overigens niets structureels permanent opgeleverd en de verplichting liep alleen in 2023 en 2024.